

En ny lag om företagshemligheter

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ny lag om företagshemligheter. Lagen, som ersätter den hittillsvarande lagen om skydd för företagshemligheter, genomför ett EU-direktiv. Den hittillsvarande lagens systematik och terminologi behålls i stor utsträckning, men vissa Anpassningar till direktivet har gjorts. De nyheter som föreslås ligger i linje med de principer som hittills legat till grund för lagstiftningen om företagshemligheter, bl.a. när det gäller avvägningen mellan skyddet för företagshemligheter och skyddet för yttrandefriheten. Den nya lagen innebär bl.a. att fler former av angrepp ska vara otillåtna och kunna förbjudas, att den som angriper en företagshemlighet ska betala skadestånd i fler fall, att sekretesskyddet för företagshemligheter i rättegång stärks och att straffskalan för företagsspioneri skärps. I lagen klargörs dessutom att erfarenheter och färdigheter som en arbetstagare fått vid normal yrkesutövning och information om något som utgör ett brott eller annat allvarligt missförhållande inte utgör företagshemligheter.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2018.

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:200 En ny lag om företagshemligheter.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
En ny lag om företagshemligheter	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	11
Propositionen	11
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	12
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	24

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

En ny lag om företagshemligheter

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om företagshemligheter,
 2. lag om ändring i rättegångsbalken med den ändringen att 27 kap. 33 § ska ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3 och motsvarande ändring i ingressen,
 3. lag om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott,
 4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:200 punkterna 1–4.

Stockholm den 17 maj 2018

På civilutskottets vägnar

Caroline Szyber

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Caroline Szyber (KD), Mats Green (M), Hillevi Larsson (S), Carl-Oskar Bohlin (M), Eva Sonidsson (S), Roger Hedlund (SD), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Leif Nysmed (S), Ola Johansson (C), Emma Hult (MP), Lars Beckman (M), Johanna Haraldsson (S), Mikael Eskilander (SD), Robert Hannah (L), Åsa Eriksson (S), Jonas Gunnarsson (S) och Hamza Demir (V).

Redogörelse för ärendet

Den 8 juni 2016 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv 2016/943/EU om skydd mot att icke röjd know-how och företagsinformation (företagshemligheter) olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs. Regeringen gav i maj 2016 en särskild utredare i uppdrag att överväga vilka ändringar av svensk rätt som behövdes för att genomföra EU-direktivet. Utredaren hade även i uppdrag att – utan direkt samband med direktivet – överväga hur ett utvidgat straffansvar för en anställd som obehörigen utnyttjar eller röjer företagshemligheter som han eller hon har fått tillgång till inom ramen för sina arbetsuppgifter skulle kunna utformas. Utredningen antog namnet 2016 års utredning om skyddet för företagshemligheter. I maj 2017 överlämnade utredningen betänkandet Ny lag om företagshemligheter (SOU 2017:45). Betänkandet har remissbehandlats. I den aktuella propositionen behandlas de lagförslag som läggs fram i betänkandet.

Därutöver föreslås en lagändring i fråga om sekretess hos domstol i mål och ärenden enligt konkurrenslagen (2008:579) och konkurrensskadelagen (2016:964). Förslaget i den delen bygger på en promemoria som har utarbetats inom Näringsdepartementet. Promemorian har remissbehandlats.

Lagrådet har yttrat sig över förslagen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och lagförslagen i bilaga 2.

Det har inte väckts någon följdmotion med anledning av propositionen.

Under beredningen av ärendet har det uppmärksammats att regeringen av förbiseende inte har föreslagit följdändringar i 27 kap. 20 d och 33 §§ rättegångsbalken med anledning av förslaget till lag om företagshemligheter. Även denna fråga behandlas i betänkandet.

Utskottets förslag till ändring i rättegångsbalken finns i bilaga 3.

Utskottets överväganden

En ny lag om företagshemligheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag med den ändring i förslaget gällande rättegångsbalken som utskottet föreslår i bilaga 3.

Bakgrund

Den hittillsvarande lagen (1990:409) om skydd för företagshemligheter trädde i kraft den 1 juli 1990. Den antogs efter ett komplext och långdraget lagstiftningsarbete som påbörjades i slutet av 1970-talet. Lagen innehåller regler om straff, skadestånd, vitesförbud och andra skyddsåtgärder för att motverka angrepp på företagshemligheter och utgör fortfarande ett nära nog unikt helhetsgrepp i ett europeiskt perspektiv.

Lagstiftningen om skydd för företagshemligheter har inneburit ett viktigt bidrag till arbetet med att stärka konkurrenskraften för de svenska företagen. Samtidigt ser villkoren för konkurrens och produktutveckling annorlunda ut i dag än när lagen kom till. Den tekniska utvecklingen har inneburit att information kan lagras och överföras på helt andra sätt än tidigare, vilket har medfört en ökad risk för angrepp på företagshemligheter. En utredning tillsattes därför 2007 med uppdraget att göra en översyn av 1990 års lag. Utredningen lämnade 2008 betänkandet Förstärkt skydd av företagshemligheter (SOU 2008:63). Utredningens förslag har emellertid inte lett till någon lagstiftning.

EU-direktivet om företagshemligheter

På EU-nivå har det tidigare saknats regler om skydd för företagshemligheter. Sådana regler antogs först i juni 2016 genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2016/943/EU om skydd mot att icke röjd know-how och företagsinformation (företagshemligheter) olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs. Syftet med direktivet är att stärka företagets konkurrenskraft och att förbättra förutsättningarna för innovation och kunskapsöverföring på den inre marknaden. Enligt direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att det finns en enhetlig civilrättslig reglering av skyddet mot att företagshemligheter anskaffas, utnyttjas och röjs utan lov. Det ska vidare finnas civilrättsliga åtgärder och rättsmedel som kan användas vid angrepp på företagshemligheter. Direktivet innehåller också bestämmelser om sekretess för parter och andra aktörer i en rättegång om angrepp på företagshemligheter. Direktivet hindrar inte att medlemsstaterna föreskriver ett skydd för företagshemligheter som går längre än vad som krävs enligt direktivet.

Medlemsstaterna är dock förhindrade att genomföra ett mer långtgående skydd bl.a. om det innebär att vad som föreskrivs i direktivet om yttrandefriheten och andra legitima intressen åsidosätts. Direktivet ska vara genomfört i medlemsstaterna senast den 9 juni 2018.

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen en ny lag om företagshemligheter som ska ersätta den hittillsvarande lagen från 1990. Genom den nya lagen och de föreslagna lagändringarna genomförs EU-direktivet om företagshemligheter.

Regeringen konstaterar i propositionen att den hittillsvarande lagen om skydd för företagshemligheter till stor del uppfyller de krav som ställs i EU-direktivet och att centrala delar av lagen därför kan bestå. Lagens systematik och terminologi behålls också i stor utsträckning. Regeringen anför i propositionen att de förändringar som direktivet medför ligger i linje med de principer som hittills legat till grund för lagstiftningen om företagshemligheter. Det gäller bl.a. avvägningen mellan skyddet för företagshemligheter och skyddet för yttrandefriheten.

Regeringen anser sammantaget att den föreslagna nya lagen innebär ett förstärkt skydd för företagshemligheter som i sin tur stärker företagets konkurrenskraft och ger bättre förutsättningar för innovation och ett kunskapsbaserat företagande. Regeringens förslag till ny lag om företagshemligheter innebär i huvudsak följande.

Ny definition av företagshemligheter

Definitionen av vad som utgör en företagshemlighet ändras bl.a. på så sätt att även information om affärs- och driftsförhållanden som finns i en forskningsinstitutions verksamhet ska kunna utgöra en företagshemlighet, utöver sådan information som finns i en näringsidkares rörelse. Det ställs vidare krav på att innehavaren av informationen har vidtagit rimliga åtgärder för att hemlighålla den, och röjandet ska även fortsättningsvis vara ägnat att medföra skada i konkurrenshänseende för innehavaren. Av definitionen framgår dessutom uttryckligen att erfarenheter och färdigheter som en arbetstagare har fått vid normal yrkesutövning eller information om något som utgör ett brott eller annat allvarligt missförhållande inte utgör företagshemligheter.

Ett utökat skydd mot angrepp

I propositionen föreslås en definition av vad som ska anses utgöra ett angrepp på en företagshemlighet. Med angrepp avses enligt förslaget att någon utan innehavarens samtycke bereder sig tillgång till, tillägnar sig eller på något annat sätt anskaffar företagshemligheten eller utnyttjar eller röjer företagshemligheten. Direktivets genomförande medför en viss utvidgning av vad som utgör ett anskaffande respektive ett utnyttjande i den nya lagen. Bland

annat begår den som tillägnar sig en företagshemlighet utan innehavarens samtycke ett angrepp enligt den föreslagna lagen. Som exempel på ett sådant tillägnande anges att en arbetstagarare tar hem dokument som denne har lovlig tillgång till på arbetsplatsen i syfte att göra dokumenten till sina eller att arbetstagararen kopierar sådana dokument i samma syfte.

Det föreslås vidare att tillverkning och försäljning av varor vars formgivning, egenskaper, funktion, tillverkning eller marknadsföring gynnas avsevärt av en angripen företagshemlighet (s.k. intrångsgörande varor) ska utgöra ett utnyttjande och därmed ett angrepp på företagshemligheten. Även ett anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet som skett i god tro ska utgöra ett angrepp enligt lagen och kunna leda till vitesförbud och andra skyddsåtgärder. Ett angrepp som har skett i god tro ska däremot inte kunna leda till straff- eller skadeståndsansvar.

Obehöriga angrepp

Lagen ska, i likhet med den hittillsvarande lagen, endast gälla obehöriga angrepp på företagshemligheter. Det innebär att skyddet för företagshemligheter ska vägas mot andra intressen som t.ex. samhällsintresset av att allvarliga missförhållanden bringas till allmänhetens kännedom. I likhet med den hittillsvarande lagen ger den föreslagna nya lagen således ett utrymme för enskilda att röja företagshemligheter i samband med s.k. visselblåsning. Ett angrepp ska, enligt regeringens lagförslag, aldrig anses obehörigt om någon angriper en företagshemlighet för att avslöja något som skäligen kan misstänkas utgöra brott med fängelse i straffskalan eller något annat missförhållande och offentliggörandet eller avslöjandet sker till skydd för allmänintresset. Gränsen för vad som är tillåtet enligt lagen ska bedömas från fall till fall. Utgångspunkten är att det ska göras en avvägning mellan samhällsintresset av att viss information offentliggörs eller avslöjas för en behörig myndighet och innehavarens intresse av skydd för sina företagshemligheter. Exempelvis bör som huvudregel en arbetstagarare kunna röja företagshemligheter för en facklig företrädare inom ramen för en arbetstagarorganisations rådgivning, om det behövs för att arbetstagararen ska kunna ta till vara sina rättigheter i arbetslivet.

Ett mer heltäckande skadeståndsansvar

Systematiken när det gäller skadeståndsbestämmelserna behålls i stort i den nya lagen, men regeringen föreslår att skadeståndsskyldigheten utvidgas till att omfatta fler situationer. Bland annat ska alla angrepp på en företagshemlighet som i ett tidigare led har angripits av någon annan kunna leda till skadeståndsskyldighet, vilket även innefattar den som senare obehörigen anskaffar, t.ex. köper, en angripen företagshemlighet. Det införs ett skadeståndsansvar för en part eller partsrepresentant som missbrukar företagshemligheter som han eller hon har fått del av genom en domstols beslut. Ett skadeståndsansvar ska även gälla för den som utnyttjar eller röjer

en företagshemlighet som han eller hon fått del av från en part eller partsrepresentant i anledning av målet eller ärendet. Det föreslås vidare en skadeståndsskyldighet för den som olovligen anskaffat en företagshemlighet eller som senare utnyttjar eller röjer en företagshemlighet som inte har angripits i ett tidigare led. Bestämmelsen har karaktär av en uppsamlingsbestämmelse och ska, enligt propositionen, täcka in sådana angrepp på företagshemligheter som enligt direktivet ska omfattas av skadeståndsansvar men som inte omfattas av övriga bestämmelser i lagen. För att skadeståndsansvar ska uppstå krävs i samtliga fall att angriparen har agerat uppsåtligt eller oaktsamt.

Utökade möjligheter till vitesförbud och andra skyddsåtgärder

I den nya lagen föreslås utökade möjligheter till vitesförbud och andra skyddsåtgärder. Det föreslås bl.a. en vidare möjlighet för en domstol att vid vite förbjuda den som har angripit en företagshemlighet att fortsätta angripa företagshemligheten. Ett vitesförbud kan även riktas mot den som har handlat på ett sätt som medför att ett angrepp på en företagshemlighet är nära förestående. En domstol får även förbjuda den som har angripit en företagshemlighet och därigenom har orsakat att informationen inte längre är företagshemlig, att för viss tid utnyttja informationen. Varor vars formgivning, egenskaper, funktion, tillverkning och marknadsföring gynnas avsevärt av en angripen företagshemlighet (s.k. intrångsgörande varor) kan efter beslut av domstol återkallas från marknaden, även om varorna inte innefattar företagshemligheter.

Till skillnad från den hittillsvarande lagen föreslås att domstolen ska kunna besluta om vitesförbud och andra skyddsåtgärder utan att angreppet har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Vidare föreslås en möjlighet för domstolen att på begäran av innehavaren, och om det bedöms skäligt, besluta att den som har angripit en företagshemlighet ska bekosta lämpliga åtgärder för att sprida information om domen i målet.

Det föreslås vidare att en domstol, på begäran av den som har angripit en företagshemlighet, ska kunna tillåta att angriparen utnyttjar företagshemligheten mot ekonomisk ersättning till den lagliga innehavaren av företagshemligheten. Detta gäller endast under vissa förutsättningar som anges i lagen, bl.a. förutsätts god tro hos angriparen och att företagshemligheten har angripits i ett tidigare led av någon annan.

Lagen innehåller vidare bestämmelser om interimistiska åtgärder och en tidsfrist för talan om vitesförbud och andra skyddsåtgärder.

Ett bättre skydd för företagshemligheter i domstol

I offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) föreslås ändringar som innebär att sekretessskyddet för uppgifter i domstol om en företagshemlighet även ska omfatta uppgifter om en myndighets eller en enskilds uppfinningar eller forskningsresultat och därmed gälla även icke-kommersiella förhållanden.

Sekretess för uppgifter i en allmän handling som förekommer i ett mål eller ärende som gäller tillämpningen av lagen om företagshemligheter föreslås gälla utan tidsbegränsning.

Det straffrättsliga skyddet för företagshemligheter

Vid sidan om bestämmelser om skadestånd, vitesförbud och andra skyddsåtgärder innehåller den hittillsvarande lagen ett straffansvar för företagsspioneri och för den som tar olovlig befatning med företagshemlighet. Dessa bestämmelser införs i huvudsak oförändrade i den nya lagen, men regeringen föreslår att straffminimum för grova fall av företagsspioneri höjs till fängelse i sex månader i likhet med vad som gäller för andra grova brott av liknande karaktär.

Regeringen föreslår inte, i motsats till utredningen, någon utvidgning av straffansvaret för en anställd som olovligen utnyttjar eller röjer en företagshemlighet som han eller hon har fått del av inom ramen för sina arbetsuppgifter. Som skäl anför regeringen bl.a. att det är av stor betydelse att en utvidgad kriminalisering på området genomförs med återhållsamhet. Regeringen bedömer att den föreslagna nya lagen ger ett bättre skydd mot angrepp på företagshemligheter, bl.a. genom ett mer heltäckande skadeståndsansvar, samtidigt som utredningens förslag anses innebära en alltför omfattande kriminalisering. Regeringen anser dock att det kan finnas anledning att införa ett straffansvar för angrepp där det står klart att arbetsrättsliga åtgärder och skadeståndsskyldighet inte är tillräckligt avskräckande eller ingripande, och avser att återkomma till riksdagen i frågan om hur ett straffansvar för sådana mer kvalificerade fall av angrepp kan utformas.

Ändringar i rättegångsbalken

Regeringens förslag till en ny lag om företagshemligheter medför följdändringar i 27 kap. rättegångsbalken. I kapitlet finns bestämmelser om beslag och hemliga tvångsmedel som kan användas vid bl.a. företagsspioneri enligt den hittillsvarande 3 § lagen (1990:409) om skydd för företagshemligheter. Sistnämnda bestämmelse upphävs och får sin motsvarighet i 26 § i den nya lagen. Det behöver således ske följdändringar i 27 kap. rättegångsbalken som innebär att hänvisningen till den hittillsvarande bestämmelsen ersätts med en hänvisning till 26 § i den nya lagen. Regeringen har i propositionen lämnat ett sådant ändringsförslag beträffande 27 kap. 2 § rättegångsbalken, men har av förbiseende inte föreslagit motsvarande ändringar i två andra bestämmelser i samma kapitel. Det är fråga om 20 d § andra stycket 3, som reglerar hemlig rumsavlyssning vid en förundersökning, och 33 § tredje stycket 5, om underrättelse till enskild om vidtagna tvångsmedel. Följdändringen i sistnämnda paragrafer kan ske genom att riksdagen beslutar om ändringar i regeringens förslag till ändring i rättegångsbalken.

Bestämmelserna i 20 d § är även föremål för ändringsförslag i proposition 2017/18:123 som bereds av justitieutskottet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2018.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens uppfattning att ett starkt skydd för företagshemligheter stärker företagets konkurrenskraft och ger bättre förutsättningar för innovation och ett kunskapsbaserat företagande. Den föreslagna nya lagen innebär att skyddet för företagshemligheter stärks. Samtidigt säkerställer förslaget att det finns ett utrymme för enskilda att röja företagshemligheter i samband med s.k. visseblåsning, om det görs för att avslöja något som skäligen kan misstänkas utgöra brott med fängelse i straffskalan eller andra missförhållanden och offentliggörandet sker till skydd för allmänintresset. Det tydliggörs också i lagen att erfarenheter och färdigheter som en arbetstagare fått vid normal yrkesutövning inte utgör företagshemligheter. Sammantaget anser utskottet att den föreslagna nya lagen om företagshemligheter innebär en bra balans mellan å ena sidan skyddet för företagshemligheter och å andra sidan skyddet för yttrande- och meddelarfriheten.

Det har inte väckts någon motion som går emot att riksdagen antar regeringens lagförslag.

Som framgår ovan har regeringen av förbiseende inte föreslagit ett par följdändringar i 27 kap. rättegångsbalken. Följdändringen i 27 kap. 33 § bör enligt utskottet åtgärdas genom den ändring i regeringens förslag som utskottet föreslår i bilaga 3. För att uppnå en lagteknisk samordning bör behandlingen av motsvarande lagändring i 27 kap. 20 d § överlåtas till justitieutskottet för hantering i betänkande 2017/18:JuU32.

Utskottet anser mot denna bakgrund att riksdagen bör anta regeringens lagförslag av de skäl som anförs i propositionen, med den ytterligare ändring i rättegångsbalken som utskottet föreslår i bilaga 3.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:200 En ny lag om företagshemligheter:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om företagshemligheter.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i rättegångsbalken.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om företagshemligheter

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens innehåll

1 § Lagen innehåller bestämmelser om skadestånd, vitesförbud och straff vid obehöriga angrepp på företagshemligheter.

Lagen genomför delvis Europaparlamentets och rådets direktiv 2016/943/EU av den 8 juni 2016 om skydd mot att icke röjd know-how och företagsinformation (företagshemligheter) olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs.

Vad som avses med företagshemlighet

2 § Med företagshemlighet avses i denna lag information

1. om affärs- eller driftförhållanden i en näringsidkares rörelse eller i en forskningsinstitutions verksamhet,

2. som varken som helhet eller i den form dess beståndsdelar ordnats och satts samman är allmänt känd hos eller lättillgänglig för den som normalt har tillgång till information av det aktuella slaget,

3. som innehavaren har vidtagit rimliga åtgärder för att hemlighålla, och

4. vars röjande är ägnat att medföra skada i konkurrenshänseende för innehavaren.

Erfarenheter och färdigheter som en arbetstagare har fått vid normal yrkesutövning är inte en företagshemlighet. Inte heller är information om något som utgör ett brott eller annat allvarligt missförhållande en företagshemlighet.

Andra uttryck i lagen

3 § Med angrepp på en företagshemlighet avses att någon utan innehavarens samtycke

1. bereder sig tillgång till, tillägnar sig eller på något annat sätt anskaffar företagshemligheten,

2. utnyttjar företagshemligheten, eller

3. röjer företagshemligheten.

Med utnyttjande av en företagshemlighet ska även avses att någon tillverkar varor vars formgivning, egenskaper, funktion, tillverkning eller marknadsföring gynnas avsevärt av en angripen företagshemlighet. Det-

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/943 av den 8 juni 2016 om skydd mot att icke röjd know-how och företagsinformation (företagshemligheter) olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs, i den ursprungliga lydelsen.

samma gäller då någon bjuder ut sådana varor till försäljning, för ut dem på marknaden eller importerar, exporterar eller lagrar sådana varor för dessa ändamål.

Lagen gäller obehöriga angrepp på företagshemligheter

4 § Lagen gäller endast obehöriga angrepp på företagshemligheter.

Som ett obehörigt angrepp anses aldrig att någon angriper en företagshemlighet för att offentliggöra eller införa en myndighet eller ett annat behörigt organ avslöja något som

1. skäligen kan misstänkas utgöra brott med fängelse i straffskalan, eller

2. kan anses utgöra något annat missförhållande och offentliggörandet eller avslöjandet sker till skydd för allmänintresset.

Skadeståndsansvar

5 § Den som gör sig skyldig till brott enligt 26 eller 27 § ska ersätta den skada som uppkommer genom brottet eller genom att företagshemligheten utnyttjas eller röjs.

6 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet angriper en företagshemlighet hos en näringsidkare eller en forskningsinstitution som han eller hon i förtroende har fått del av i samband med en affärsförbindelse med näringsidkaren eller forskningsinstitutionen, ska ersätta den skada som uppkommer genom förfarandet.

7 § En arbetstagare som uppsåtligen eller av oaktsamhet angriper en företagshemlighet hos arbetsgivaren som han eller hon fått del av i sin anställning under sådana förhållanden att han eller hon insåg eller borde ha insett att den inte fick avslöjas ska ersätta den skada som uppkommer genom förfarandet.

Om ett utnyttjande eller röjande har ägt rum sedan anställningen upphört gäller ansvaret enligt första stycket endast om det finns synnerliga skäl.

8 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet utnyttjar eller röjer en företagshemlighet, som han eller hon i egenskap av part eller partsrepresentant har fått del av på grund av en domstols beslut, ska ersätta den skada som uppkommer genom förfarandet.

Om parten eller partsrepresentanten i sin tur låter någon annan få del av företagshemligheten i anledning av målet eller ärendet, och den personen uppsåtligen eller av oaktsamhet utnyttjar eller röjer företagshemligheten, ska den andra personen ersätta den skada som uppkommer genom förfarandet.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet utnyttjar eller röjer en företagshemlighet som han eller hon har fått del av vid en domstolsförhandling som har hållits inom stängda dörrar ska ersätta den skada som uppkommer genom förfarandet.

9 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet angriper en företagshemlighet som, enligt vad han eller hon inser eller bör inse, i ett tidigare led har angripits av någon annan, ska ersätta den skada som uppkommer genom förfarandet.

10 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet annars anskaffar en företagshemlighet ska ersätta den skada som uppkommer genom förfarandet eller genom att han eller hon därefter uppsåtligen eller av oaktsamhet utnyttjar eller röjer företagshemligheten.

Första stycket gäller inte om innehavaren av företagshemligheten är en juridisk person och den som har utfört angreppet är styrelseledamot eller revisor i den juridiska personen och angreppet har utförts vid fullgörandet av uppdraget.

Skadeståndets storlek

11 § När storleken på skadeståndet enligt 5–10 §§ bestäms ska hänsyn tas även till intresset hos innehavaren av företagshemligheten av att den inte obehörigen angrips och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

Om det är skäligt kan skadeståndet sättas ned eller helt falla bort.

Vitesförbud

12 § Rätten får vid vite förbjuda den som har angripit en företagshemlighet att fortsätta angripa företagshemligheten.

Rätten får besluta om ett vitesförbud också mot den som har handlat på ett sätt som medför att ett angrepp på en företagshemlighet är nära förestående.

Ett vitesförbud får hävas på talan av den som förbudet gäller, om ändamålet med förbudet har förlorat sin betydelse.

13 § Rätten får vid vite förbjuda den som har angripit en företagshemlighet, och därigenom orsakat att informationen inte längre är företagshemlig enligt 2 §, att för viss tid utnyttja informationen.

Interimistiska vitesförbud

14 § Om sökanden visar att det finns sannolika skäl för att en företagshemlighet har angripits och det skäligen kan befaras att motparten genom att fortsätta angreppet förringar värdet av företagshemligheten, får rätten besluta om ett vitesförbud enligt 12 § för tiden fram till dess att målet slutligt har avgjorts eller något annat har beslutats. Rätten får under motsvarande förutsättningar besluta om förbud även då ett angrepp på en företagshemlighet är nära förestående.

Avser angreppet utnyttjande av en företagshemlighet får rätten avslå en begäran om förbud mot utnyttjande av företagshemligheten, eller upphäva ett beslut om ett sådant förbud som har meddelats med stöd av första stycket, om

1. motparten ställer säkerhet för den ersättning som han eller hon kan bli skyldig att betala till innehavaren, och

2. utnyttjandet inte medför att hemligheten röjs.

15 § Om sökanden visar att det finns sannolika skäl för att motparten har angripit en företagshemlighet och därigenom orsakat att informationen inte längre är företagshemlig enligt 2 §, får rätten besluta om ett vitesförbud enligt 13 § för tiden fram till dess att målet slutligt har avgjorts eller något annat har beslutats.

16 § I frågor som avses i 14 och 15 §§ ska rätten tillämpa 15 kap. 5–8 §§ rättegångsbalken, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

I fråga om överklagande av beslut enligt 14 och 15 §§ och i fråga om handläggningen i högre rätt gäller rättegångsbalkens bestämmelser om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Andra åtgärder som rätten får vidta vid ett angrepp på en företagshemlighet

17 § Om någon har angripit en företagshemlighet får rätten efter vad som är skäligt besluta att en handling eller ett föremål som den som har utfört angreppet har i sin besittning och som innefattar hemligheten, ska överlämnas till innehavaren av företagshemligheten. Rätten får besluta att överlämnandet ska ske mot lösen, om det finns skäl för det.

Om handlingen eller föremålet inte kan överlämnas utan olägenhet, får rätten efter vad som är skäligt besluta att handlingen eller föremålet ska återkallas från marknaden, förstöras, ändras eller utsättas för någon annan åtgärd som är ägnad att förebygga missbruk. Ett sådant beslut får fattas även om handlingen eller föremålet inte finns i angrিপarens besittning.

Rätten får besluta om åtgärder enligt första och andra styckena även mot den som har handlat på ett sätt som medför att ett angrepp på en företagshemlighet är nära förestående.

18 § I fråga om varor vars formgivning, egenskaper, funktion, tillverkning och marknadsföring gynnas avsevärt av en angripen företagshemlighet, får rätten besluta om åtgärder enligt 17 § även om varorna inte innefattar företagshemligheten.

19 § En åtgärd enligt 17 § ska bekostas av angriparen, om det inte finns särskilda skäl mot det.

20 § Ett beslut enligt 17 § ska inte meddelas om ett förverkande eller någon annan åtgärd som är ägnad att förebygga missbruk ska beslutas enligt 36 kap. brottsbalken.

Utnyttjande av en företagshemlighet mot ekonomisk ersättning

21 § På yrkande av den som har angripit företagshemligheten får rätten, i stället för att besluta om ett förbud mot utnyttjande av en företagshemlighet enligt 12 § eller åtgärder enligt 17 §, ge tillstånd för honom eller henne att mot skälig ersättning till innehavaren utnyttja företagshemligheten.

Ett beslut om tillstånd får meddelas endast om

1. företagshemligheten i ett tidigare led har angripits av någon annan,
2. den som begär tillståndet vid tiden då han eller hon påbörjade angreppet inte kände till, och inte borde ha känt till, att företagshemligheten tidigare angripits,
3. ett förbud enligt 12 § eller en åtgärd enligt 17 § skulle innebära en oproportionerligt stor skada för den som begär tillståndet, och
4. ett utnyttjande inte medför att företagshemligheten röjs.

Ersättningen får inte överstiga summan av de avgifter, royaltier eller liknande ersättningar som skulle ha betalats om den som begärt tillståndet hade inhämtat innehavarens medgivande till att utnyttja företagshemligheten.

Frågor om talan i domstol

22 § En talan enligt 12–15, 17 och 18 §§ förs av innehavaren av företagshemligheten.

En talan enligt 12–15, 17 och 18 §§ får föras även i samband med åtal för brott som avses i 26 och 27 §§.

23 § En talan om utdömmande av vite förs vid den domstol som i första instans har beslutat om vitesförbudet. Talan förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med en sådan talan får talan föras om ett nytt vitesförbud.

Preskription och preklusion

24 § En talan om skadestånd enligt denna lag får endast avse skada som har uppkommit under de fem senaste åren innan talan väcktes. För skada som har uppkommit dessförinnan är rätten till skadestånd förlorad (preskription).

En talan om förbud eller andra åtgärder enligt denna lag ska väckas inom fem år från det att innehavaren fått kännedom eller borde ha fått kännedom om det angrepp eller nära förestående angrepp på en företagshemlighet som talan grundas på. Om talan inte väcks inom denna tid, är rätten att föra talan förlorad (preklusion).

Spridning av information om dom

25 § På yrkande av innehavaren får rätten i ett mål om angrepp på en företagshemlighet besluta att den som har angripit företagshemligheten ska bekosta lämpliga åtgärder för att sprida information om domen i målet, om det är skäligt. Rätten ska vid skälighetsbedömningen beakta vad informationsspridningen kan medföra för en enskild persons integritet och anseende.

Rätten får under motsvarande förutsättningar besluta om informations-spridning också i ett mål om ett nära förestående angrepp på en företagshemlighet.

Straff

26 § Den som uppsåtligen och olovligen bereder sig tillgång till en företagshemlighet ska dömas för *företagsspioneri* till böter eller fängelse i

högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.

För försök eller förberedelse till företagsspioneri ska det dömas till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Det ska inte dömas till ansvar enligt denna paragraf om gärningen är belagd med strängare straff i brottsbalken.

27 § Den som uppsåtligen anskaffar en företagshemlighet med vetskap om att den som tillhandahåller hemligheten eller någon före honom eller henne i sin tur har berett sig tillgång till denna genom en gärning som avses i 26 §, ska dömas för *olovlig befattning med företagshemlighet* till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst fyra år.

Det ska inte dömas till ansvar enligt denna paragraf om gärningen är belagd med strängare straff i brottsbalken.

28 § Den som har brutit mot en tystnadsplikt som följer av denna lag får inte på grund av den överträdelsen göras ansvarig enligt 20 kap. 3 § brottsbalken.

Den som har brutit mot ett vitesförbud enligt denna lag får inte dömas till straff för en gärning som omfattas av förbudet.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.
 2. Genom lagen upphävs lagen (1990:409) om skydd för företagshemligheter.
 3. Den upphävda lagen gäller fortfarande för angrepp på en företagshemlighet som har utförts före ikraftträdandet. I fråga om straffansvar finns särskilda bestämmelser i lagen (1964:163) om införande av brottsbalken.

2 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 27 kap. 2 § rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 kap.

2 §¹

En skriftlig handling får inte tas i beslag om

1. den kan antas innehålla uppgifter som en befattningshavare eller någon annan som avses i 36 kap. 5 § inte får höras som vittne om, och

2. handlingen innehas av honom eller henne eller av den som tystnadsplikten gäller till förmån för.

Ett skriftligt meddelande mellan den misstänkte och en närstående som avses i 36 kap. 3 §, eller mellan sådana närstående inbördes, får tas i beslag hos den misstänkte eller en närstående endast vid en förundersökning om

1. ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,

2. sabotage eller grovt sabotage enligt 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken, 3. mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

4. uppror, väpnat hot mot laglig ordning eller brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 1, 3 eller 5 § brottsbalken,

5. högförräderi, krigsanstiftan, spioneri, grovt spioneri, obehörig befattning med hemlig uppgift, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 1, 2, 5, 6, 7, 8, 10, 10 a eller 10 b § brottsbalken,

6. företagsspioneri enligt 3 § *lagen (1990:409) om skydd för företagshemligheter*, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

6. företagsspioneri enligt 26 § *lagen (2018:000) om företagshemligheter*, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

7. terroristbrott enligt 2 § *lagen (2003:148) om straff för terroristbrott*, brott enligt 3 eller 3 a § *lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall* eller brott enligt *lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet*, eller

¹ Senaste lydelse 2016:93.

8. försök, förberedelse eller stämpling till brott som avses i 2–7, om en sådan gärning är belagd med straff.

Ett beslut enligt andra stycket 2–8 får meddelas endast av rätten eller åklagaren.

Om åklagaren har beslutat om beslag enligt tredje stycket, ska han eller hon utan dröjsmål anmäla åtgärden hos rätten. I anmälan ska skälen för åtgärden anges. Rätten ska skyndsamt pröva ärendet. Om rätten finner att det inte finns skäl för åtgärden, ska den upphäva beslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 18 § första stycket rättegångsbalken, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 19 § första och andra styckena rättegångsbalken eller hemlig kameraövervakning enligt 27 kap. 20 a § första stycket rättegångsbalken får meddelas om det med hänsyn till omständigheterna finns en påtaglig risk för att en person kommer att utöva brottslig verksamhet som innefattar

1. sabotage eller grovt sabotage enligt 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,
2. mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,
3. uppror, väpnat hot mot laglig ordning eller brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 1, 3 eller 5 § brottsbalken,
4. högförräderi, krigsanstiftan, spioneri, grovt spioneri, grov obehörig befattningsmed hemlig uppgift eller grov olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 1, 2, 5, 6 eller 8 § eller 10 § andra stycket, 10 a § andra stycket eller 10 b § andra stycket brottsbalken,
5. företagsspioneri enligt 3 § *lagen (1990:409) om skydd för företagshemligheter*, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande makts räkning,
5. företagsspioneri enligt 26 § *lagen (2018:000) om företagshemligheter*, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande makts räkning,
6. terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, grovt brott enligt 3 § andra stycket lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall eller grovt brott enligt 6 § lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet, eller
7. mord, dråp, grov misshandel, synnerligen grov misshandel, människorov eller olaga frihetsberövande enligt 3 kap. 1, 2 eller 6 § eller

¹ Senaste lydelse 2017:336.

4 kap. 1 § eller 2 § första stycket brottsbalken i avsikt att påverka offentliga organ eller den som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan journalistik att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd eller att hämnas en åtgärd.

Tillstånd enligt första stycket får också meddelas om det finns en påtaglig risk för att det inom en organisation eller grupp kommer att utövas brottslig verksamhet som avses i första stycket och det kan befaras att en person som tillhör eller verkar för organisationen eller gruppen medvetet kommer att främja denna verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 36 kap. 2 § och rubriken närmast före 36 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

36 kap.

Affärs- eller driftförhållanden

*Affärs- eller driftförhållanden,
uppfindingar eller forsknings-
resultat*

2 §

Sekretess gäller hos domstol i mål eller ärende i domstolens rättsskipande eller rättsvårdande verksamhet för uppgift om en myndighets eller en enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den som uppgiften rör lider avsevärd skada om uppgiften röjs. I mål eller ärende enligt 3 kap. 2 § samt 7 kap. 1 och 2 §§ konkurrenslagen (2008:579) gäller dock sekretess för uppgift om sådana förhållanden redan om det kan antas att den som uppgiften rör lider skada om uppgiften röjs.

Sekretess gäller hos domstol i mål eller ärende i domstolens rättsskipande eller rättsvårdande verksamhet för uppgift om en myndighets eller en enskilds affärs- eller driftförhållanden, *uppfindingar eller forskningsresultat*, om det kan antas att den som uppgiften rör lider avsevärd skada om uppgiften röjs. I mål eller ärende enligt konkurrenslagen (2008:579), *utom i mål om utdömande av vite, och i mål enligt konkurrensskadelagen (2016:964) som handläggs gemensamt med ett mål om konkurrensskadeavgift enligt 3 kap. 5 § konkurrenslagen* gäller dock sekretess för uppgift om sådana förhållanden redan om det kan antas att den som uppgiften rör lider skada om uppgiften röjs.

Första stycket tillämpas inte, om någon annan sekretessbestämmelse till skydd för samma intresse är tillämplig på uppgiften och innebär att sekretess inte ska gälla.

För uppgift som avses i första stycket och som lämnas vid ett förhör enligt 26 eller 50 § lagen (1999:116) om skiljeförfarande gäller sekretess hos domstol, om en part begär det och det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör lider skada.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. *Detta gäller dock inte uppgift i en allmän handling som förekommer i ett mål eller ärende om angrepp, eller nära förestående angrepp, på en företagshemlighet enligt lagen (2018:000) om företagshemligheter.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

*Nuvarande lydelse**Utskottets förslag***27 kap.**33 §¹

Om det gäller sekretess enligt 15 kap. 1 eller 2 §, 18 kap. 1, 2 eller 3 § eller 35 kap. 1 eller 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för uppgifter som avses i 32 §, ska en underrättelse enligt 31 § skjutas upp till dess att sekretess inte längre gäller.

Om det på grund av sekretess inte har kunnat lämnas någon underrättelse inom ett år från det att förundersökningen avslutades, behöver underrättelsen inte lämnas.

En underrättelse enligt 31 § ska inte lämnas, om förundersökningen angår

1. brott som avses i 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

2. brott som avses i 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,

3. brott som avses i 18 kap. 1, 3, 5 eller 6 § eller 19 kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 10 a, 10 b, 12 eller 13 § brottsbalken,

4. brott som avses i 3 eller 4 kap. brottsbalken, om brottet är av det slag som anges i 18 kap. 2 § eller 19 kap. 11 § samma balk,

5. brott som avses i 3 § lagen (1990:409) om skydd för företags-hemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

5. brott som avses i 26 § lagen (2018:000) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

6. brott som avses i 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, 3 eller 3 a § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall eller lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet, eller

7. försök, förberedelse eller stämpling till brott som anges i 1–6 eller underlåtenhet att avslöja sådant brott, om gärningen är belagd med straff.

¹ Senaste lydelse 2016:93.